

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ 2019

A1. Το κείμενο πραγματεύεται το θέμα της δημοκρατίας και συγκεκριμένα τις αρχές που τη διέπουν. Αρχικά, ο συγγραφέας αφορμώμενος από το ερώτημα αν πρέπει να βασιζόμαστε στους «ενεργούς πολίτες», απαριθμεί τις αξίες του δημοκρατικού πολιτεύματος. Πρώτον την ανοχή στη διαφορετικότητα που προήλθε έπειτα από αιώνες συγκρούσεων. Στη συνέχεια το ιδανικό της μη βίας, του σεβασμού στον αντίπαλο και της ειρηνικής ανατροπής μιας κυβέρνησης, αναφέροντας παράλληλα και την ανανέωση της κοινωνίας που προκύπτει από την ελεύθερη αντιπαράθεση των ιδεών και την αλληλεπίδρασή τους. Τέλος, κάνει λόγο για την αξία της αιδεφότηας, όπως αυτή προβλήθηκε στη Γαλλική Επανάσταση, η οποία σήμερα είναι επιτακτική ανάγκη, για να διατηρηθεί η δημοκρατία.

- B1.** *α.* Σωστό
β. Λάθος
γ. Σωστό
δ. Σωστό
ε. Λάθος

B2.

α) Το πρώτο παράδειγμα επίκλησης στην αυθεντία εντοπίζεται στην τρίτη παράγραφο και αφορά διδαχή του Καρλ Πόπερ: «αυτό που ουσιαστικά διακρίνει... αιματοχυσίες». Το δεύτερο παράδειγμα εντοπίζεται στην πέμπτη παράγραφο και αφορά τον χαρακτηρισμό από τον Χέγκελ της ιστορίας ως «απέραντο σφαγείο».

β) Στην πρώτη περίπτωση η επίκληση στην αυθεντία προσδίδει εγκυρότητα και αξιοπιστία λειτουργώντας ταυτόχρονα ως τρόπος πειθούς αναφορικά με την απουσία της βίας στον δημοκρατικό τρόπο ζωής («αυτό που ουσιαστικά διακρίνει... αιματοχυσίες»). Στη δεύτερη περίπτωση η επίκληση στην αυθεντία χρησιμοποιείται για να υπογραμμίσει την ανάγκη ύπαρξης αιδεφότηας ως απαραίτητου στοιχείου στη δημοκρατία προκειμένου να σταματήσει η σφαγή μεταξύ των ανθρώπων («Η ιστορία... σφαγείο»).

B3.

α) διδαχή: διδασκαλία
χλευασμού: ειρωνείας
συμβίωσης: συνύπαρξης
αντιπολιτεύεται: αντιμάχεται

- β)* **1.** ως απέραντο σφαγείο: ποιητική/μεταφορική λειτουργία. Απόδοση σημασίας: ως χώρο ατέλειωτων θανατηφόρων συγκρούσεων.
2. φωτίζει την πορεία μας: ποιητική/μεταφορική λειτουργία. Απόδοση σημασίας: μας καθοδηγεί.

B4.

α) 1. «Αφού η δημοκρατία είναι κατά κύριο λόγο ένα σύνολο διαδικαστικών κανόνων, πώς μπορούμε να έχουμε την απαίτηση να βασιζόμαστε στους “ενεργούς πολίτες”;» (1^η παράγραφος), «Αν σήμερα απειλείται η ειρήνη στον κόσμο, η απειλή προέρχεται για άλλη μια φορά από τον φανατισμό» (2^η παράγραφος).

2. μπροστά στα μάτια μας (2^η παράγραφος),
ξεφορτωθούν (3^η παράγραφος)

β) Η παρένθεση στην πέμπτη παράγραφο (η fraternité της Γαλλικής επανάστασης) λειτουργεί ως ένα συμπληρωματικό-επεξηγηματικό σχόλιο που δεν αποτελεί απαραίτητο συμπλήρωμα για την κατανόηση του λόγου.

γ) Το είδος της σύνταξης είναι ενεργητική. Η μετατροπή έχει ως εξής:

«...Η διαμόρφωση και η εξάπλωση ειρηνικών επαναστάσεων επιτρέπεται μόνο από τη δημοκρατία».

Γ1. Τίτλος: Δημοκρατικός πολίτης και εκπαίδευση

Ρηματικά πρόσωπα: κυρίως γ' ενικό και πληθυντικό, α' πληθυντικό

Γλώσσα: απλή, σαφής, ακριβής, κυριολεκτική

Ύφος: επίσημο, τυπικό, σοβαρό, επιμελημένο, ακριβές

Α' ζητούμενο:

- Υπακοή στους νόμους, αποδοχή συνεπειών σε περίπτωση παράβασης κάποιου νόμου. Με τον τρόπο αυτό ο πολίτης μαθαίνει να σέβεται το πολίτευμα, το νομοθετικό σύστημα του κράτους του και τους συνανθρώπους του συνολικά.
- Πλουραλιστική ενημέρωση μέσα από παρακολούθηση ενημερωτικών τηλεοπτικών εκπομπών και μέσα από την ανάγνωση εφημερίδων και περιοδικών. Με τον τρόπο αυτό θα έχει τόσο τη δυνατότητα απόκτησης γνώσεων και διεύρυνσης πνευματικών οριζώντων όσο και συμμετοχής σε συζητήσεις, όπου θα ανταλλάσσονται ποικίλες απόψεις.
- Παρακολούθηση πολιτικών δρωμένων και συμμετοχή στην εκλογική διαδικασία. Η ιδιότητα του ενεργού πολίτη θα έχει θετικό αντίκτυπο τόσο στην ανάπτυξη της προσωπικότητας κάθε ανθρώπου όσο και στην πρόοδο κάθε κοινωνίας, καθώς θα γνωστοποιούνται τυχόντα προβλήματα και θα γίνεται οποιαδήποτε δυνατή ενέργεια για την αντιμετώπισή τους.
- Η συμμετοχή σε δημοτικά ή κοινοτικά συμβούλια καθιστά ακόμα πιο δυνατή την απόκτηση γνώσης για προβλήματα που αντιμετωπίζουν συγκεκριμένες περιοχές. Οι συμμετέχοντες στα προαναφερθέντα συμβούλια είναι άνθρωποι οι οποίοι κατοικούν σε αυτές και βιώνουν καθημερινά τις δυσκολίες που ανακύπτουν. Επομένως, εφ' όσον εμπλέκονται προσωπικά, είναι πιο ευαισθητοποιημένοι και με τον τρόπο αυτό είναι πιο πιθανή η αντιμετώπιση των προβλημάτων.
- Προστασία των δικαιωμάτων των μειονοτήτων μέσα από τη δυναμική διεκδίκησή τους, την καταγγελία παραβίασής τους και την περιφρούρηση των ατομικών δικαιωμάτων.
- Εθελοντική συμμετοχή για ανάλυση κοινωνικών προβλημάτων (περιβαλλοντικές δράσεις, στήριξη ευπαθών κοινωνικών ομάδων) ως έμπρακτη απόδειξη του ενδιαφέροντος για την κοινωνία.

ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ:

Κτίριο 1: Γραμβούσης 5 & Καγιαμπή, Κέντρο Ηρακλείου, τηλ./fax:
2810 285 726

Κτίριο 2: Λεωφόρος Κνωσού 187, Άγιος Ιωάννης, τηλ: 2810 212
333, www.ina.gr

ΑΘΗΝΑ:

Κτίριο 1: Ησιόδου 18 (Άλιμος-Αγ. Δημήτριος), τηλ.: 2109913433
Κτίριο 2: Θεομήτορος 54 & Αργυροστολίου 126, τηλ: 2109820561,
www.ena.edu.gr

- Συμμετοχή σε τοπικές ομάδες με πολιτιστικό χαρακτήρα, που θα προάγουν το πολιτιστικό επίπεδο κάθε περιοχής (συναυλίες, εκθέσεις ζωγραφικής, θεατρικές παραστάσεις). Μέσα από τη συμμετοχή και παρακολούθηση τέτοιων δράσεων οι πολίτες θα εισπράξουν δημοκρατικά ιδανικά και θα σφυρηλατήσουν δημοκρατικό φρόνημα.

Β΄ ζητούμενο:

- Αναπροσαρμογή του περιεχομένου της παιδείας από τεχνοκρατικό σε ανθρωπιστικό με έμφαση στις αξίες της δημοκρατίας, της συλλογικότητας, της ανάληψης ευθυνών και της πρόκρισης του ευρύτερου συμφέροντος έναντι του ατομικού.
- Συμμετοχή στις μαθητικές εκλογές, διεξαγωγή συμβουλίων προκειμένου να συζητηθούν προβλήματα που αντιμετωπίζει η εκάστοτε σχολική μονάδα και οι μαθητές. Μέσα από τη συμμετοχή στα συμβούλια οι μαθητές θα μάθουν να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες, να συζητούν και να σέβονται διαφορετικές απόψεις, στοιχεία απαραίτητα για την εύρυθμη λειτουργία μιας δημοκρατικής κοινωνίας.
- Συμμετοχή σε προγράμματα ανταλλαγής μαθητών από άλλα κράτη, μέσα από τα οποία οι μαθητές θα έρθουν σε επαφή με διαφορετικούς πολιτισμούς, αντιλήψεις, στάσεις ζωής. Έτσι, θα διευρύνουν την οπτική τους και θα μνηθούν στις αρχές του σεβασμού και της ανεκτικότητας.
- Ανάπτυξη εθελοντικής δράσης τόσο στο πλαίσιο του σχολικού περιβάλλοντος (καθαρισμός σχολικού χώρου, υποτυπώδης ανακαίνιση-αναδιαμόρφωση) όσο και εκτός αυτού (καθαρισμός δημόσιων χώρων γειτονιάς, δενδροφυτεύσεις). Με τον τρόπο αυτό θα μάθουν και πάλι την ανάληψη πρωτοβουλιών αλλά και θα αποκτήσουν ενδιαφέρον για τη διαμόρφωση ενός υγιούς περιβάλλοντος τόσο για τους ίδιους όσο και για τους συμπολίτες τους.
- Συμμετοχή σε φιλανθρωπικές δράσεις (συγκέντρωση χρημάτων, τροφίμων, ρουχισμού για δωρεά σε άπορους συμπολίτες). Έτσι θα μάθουν όχι μόνο να αγαπούν, να ενδιαφέρονται για κάθε συνάνθρωπό τους και να κάνουν τα μέγιστα για να προστατεύσουν τα δικαιώματά του, αλλά και να μοιράζονται όσα οι ίδιοι έχουν (κατάργηση ατομικότητας, απόκτηση συλλογικού πνεύματος, απαραίτητου για έναν δημοκρατικό πολίτη).
- Έκδοση σχολικής εφημερίδας, μέσα από την οποία οι μαθητές θα έχουν τη δυνατότητα να εκφράσουν την προσωπική τους άποψη σε διάφορα θέματα τόσο σχολικού περιβάλλοντος όσο και κοινωνικά, να διατυπώσουν προβληματισμούς και να ασκούν γόνιμη κριτική βασισμένη σε επιχειρήματα. Η έκφραση προσωπικής άποψης ανήκει στις βασικές αρχές του δημοκρατικού πολιτεύματος και υποστηρίζει την ιδιότητα του ενεργού πολίτη.

ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ:

Κτίριο 1: Γραμβούσης 5 & Καγιαμπή, Κέντρο Ηρακλείου, τηλ./fax: 2810 285 726

Κτίριο 2: Λεωφόρος Κνωσού 187, Άγιος Ιωάννης, τηλ: 2810 212 333, www.1na.gr**ΑΘΗΝΑ:**

Κτίριο 1: Ησιόδου 18 (Άλιμος-Αγ. Δημήτριος), τηλ.: 2109913433

Κτίριο 2: Θεομήτορος 54 & Αργοστολίου 126, τηλ: 2109820561, www.ena.edu.gr